

در ۱۹ ماه گذشته خالص حساب سرمایه مسکو به منفی ۲۶۶ میلیارد دلار رسید که ۲۳۹ میلیارد آن در سال گذشته میلادی بوده است

ردیابی مسیر سرمایه الیگارش‌ی روسیه در ۲۰۲۲

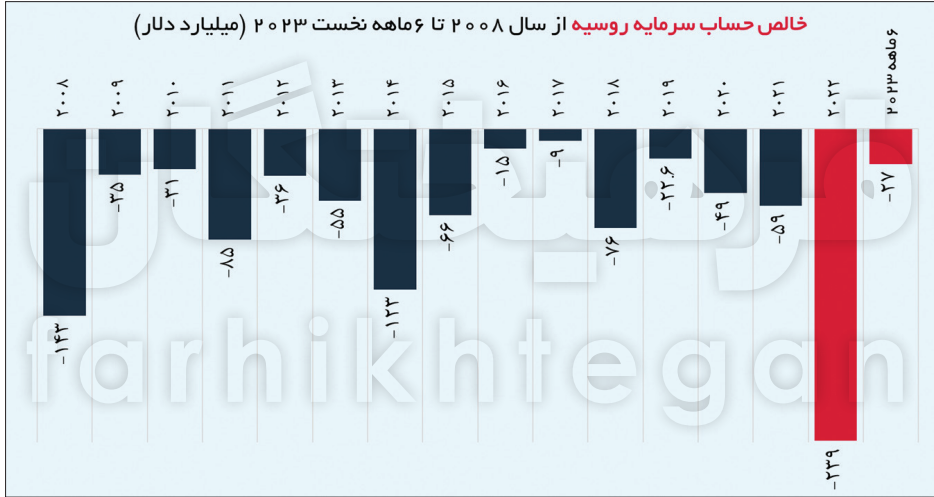
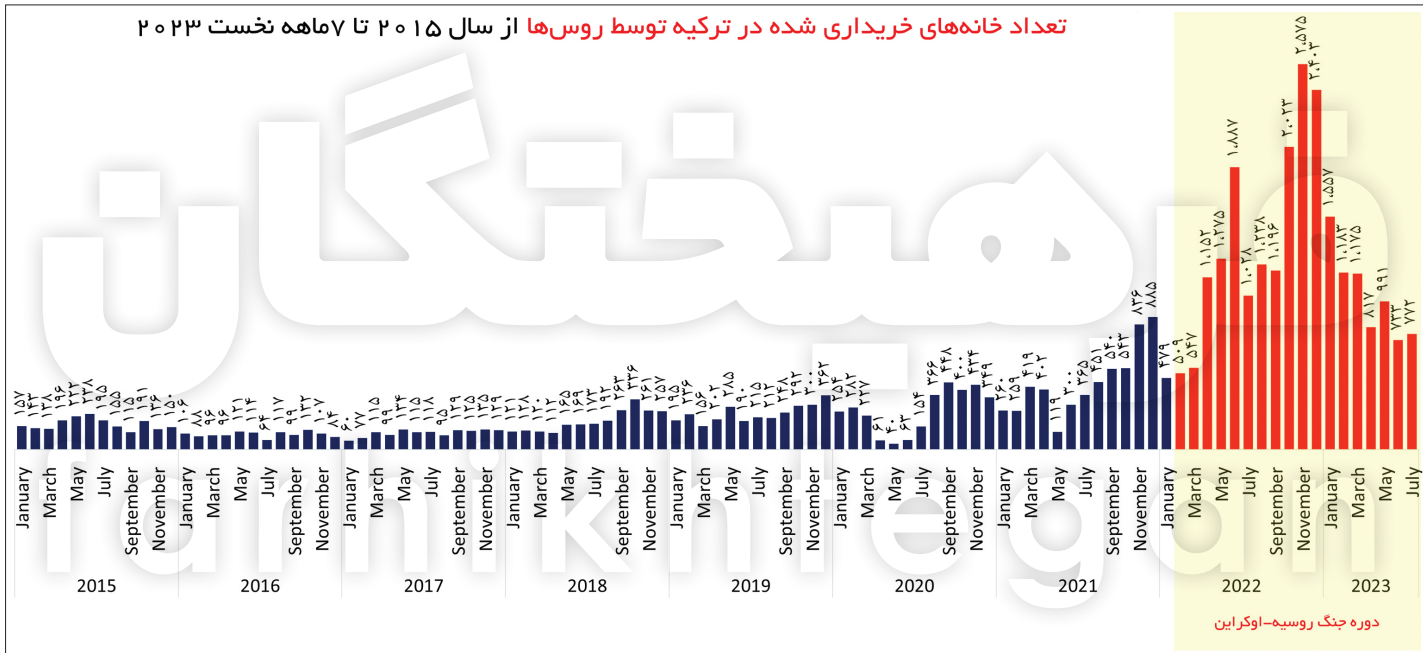
ترکیه و پس‌انداز بانکی هم می‌تواند مبنای اعطای تابعیت باشد. بررسی‌ها نشان می‌دهد درخصوص سرمایه‌گذاری در بورس ترکیه و پس‌انداز بانکی آماری از سرمایه‌گذاری‌های روس‌ها در دست نیست اما در بخش تأسیس شرکت‌ها و بس‌سایت اتحادیه اتاق‌های بازرگانی و بورس ترکیه (TOBB) نشان می‌دهد روس‌ها در هفت ماهه نخست سال ۲۰۲۳ با تأسیس ۵۵۱ شرکت و در سال ۲۰۲۲ با تأسیس ۱۳۶۳ شرکت در رتبه اول در بین خارجی‌های سرمایه‌گذار در ترکیه قرار داشته‌اند. به عبارتی، طی ۱۹ ماه اخیر روس‌ها ۱۹۱۴ شرکت در ترکیه تأسیس کرده‌اند. به‌طور میانگین برآوردها این است که شهروندان روس طی ۱۹ ماه اخیر حداقل بین ۱۱ تا ۱۰ میلیارد دلار در مسکن و تأسیس شرکت‌های این کشور هزینه کرده‌اند.

الیگارش روسی از ارمنستان تا دبی

اما گزارش‌ها نشان می‌دهد در دوره جنگ روسیه-اوکراین به جز ترکیه، کشورهای همسایه این کشور و همچنین برخی از کشورهای عربی میزبان سرمایه‌های روسی بوده است. براساس گزارش business insider، بخشی از خروج سرمایه روسیه احتمالاً به کشورهای همسایه رفته است، جایی که برخی از روس‌ها پس از شروع جنگ اوکراین به آنجا مهاجرت کرده‌اند. برای مثال طبق گزارش نیوز.ام ارمنستان، مارتین گالستیان، رئیس بانک مرکزی این کشور در ژانویه گفت که روس‌ها در سال ۲۰۲۲ حدود ۱٫۸ میلیارد دلار به ارمنستان منتقل کرده‌اند. براساس داده‌های بانک مرکزی گرجستان نیز، نقل و انتقالات پول از روسیه به گرجستان طی سال ۲۰۲۲ پنج برابر شده و از ۴۱۱ میلیون دلار در سال ۲۰۲۱ به ۲٫۱ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۲ رسیده است. براساس گزارش رسانه‌های دبی، طی سال ۲۰۲۲ حدود ۲۰۸ میلیارد درهم (۵۶٫۶ میلیارد دلار) املاک در دبی معامله شده که نزدیک به ۸۰ درصد نسبت به سال ۲۰۲۱ رشد داشته است. این گزارش‌ها نشان می‌دهد خرید ملک در دبی توسط روس‌ها در سه ماهه اول سال ۲۰۲۲ حدود ۶۷ درصد نسبت به سال ۲۰۲۱ افزایش یافته و انتظار می‌رود تعداد میلیاردرهای بیشتری وارد امارات شوند. گزارش‌ها حاکی از آن است که جدایی کارمندان خود را به امارات منتقل کرده‌اند تا بتوانند از فضای تحریمی آمریکا خارج شده و در امارات فعالیت کنند.

بدا فند روس‌ها علیه خروج سرمایه

کارشناسان می‌گویند گرچه شدت خروج سرمایه در روسیه بسیار بیشتر است، اما این فقط روسیه نیست که طی دو سال اخیر با معضل خروج سرمایه روبه‌رو شده است. بلومبرگ در سپتامبر ۲۰۲۲ گزارش داد، بازارهای نوظهور به‌طور کلی به‌طور فزاینده‌ای در معرض جریان خروج سرمایه در سال گذشته قرار گرفته‌اند؛ چرا که دلار آمریکا در برابر ارزهای محلی تقویت شده است. در مورد روسیه شرایط خاص است. تحریم‌ها باعث شده تسویه حساب‌ها با جهان خارج پیچیده‌تر شود. این موضوع سبب شده از سویی بازگشت ارز از برخی کشورها زمان به‌یاد و در جایی که شبکه پرداخت رسمی کار نمی‌کند، حساب‌ها چندان شفاف نبوده و همین امر در خروج سرمایه و کم‌اظهاری و بیش‌اظهاری نقش دارد. براساس گزارشی که اینترفاکس منتشر کرده، پس از تحریم‌های روسیه نقل و انتقالات خارجی خانوارها افزایش بسیاری قابل توجهی داشته است. طبق این گزارش نقل و انتقالات شخصی روس‌ها از پایان فوریه ۲۰۲۲ تا پایان اوت ۲۰۲۲ بالغ بر ۱۴ میلیارد دلار بوده است. گزارش اینترفاکس می‌گوید جهت اصلی جریان خروج سرمایه از روسیه در سال ۲۰۲۲ به کشورهای همسایه همچون گرجستان، ارمنستان و قزاقستان بوده است. در گزارش مذکور اشاره شده که برداشته شدن جزئی محدودیت‌ها و کنترل حساب سرمایه از جمله دلایل نوسانات نقل و انتقالاتی به خارج بوده است. همچنین تأکید شده کنترل حساب سرمایه در سال ۲۰۲۳ از سوی دولت روسیه جدی‌تر گرفته شده که این موضوع خود را در کاهش خالص حساب سرمایه نیز نشان داده است.

با عنوان خروج سرمایه از ایران منتشر شد بانک مرکزی ایران در پاسخ گفت ارقام جدول تراز پرداخت‌ها در ذیل دو بخش اصلی «حساب جاری» و «حساب مالی و سرمایه» دارای ماهیت حسابداری بوده و علامت مثبت و منفی ارقام تعبیر و تفسیر خاص خود را دارد. همه این اقلام با علامت منفی در ذیل حساب مالی و سرمایه جدول تراز پرداخت‌ها منعکس می‌شود و چون خالص این رقم با علامت منفی نشان از افزایش خالص مطالبات از دنیای خارج است، تلقی رقم منفی حساب مالی و سرمایه به‌عنوان خروج یا فرار سرمایه از کشور کاملاً نادرست است. کارشناسان نیز می‌گویند خروج سرمایه چندان قابل اندازه‌گیری نیست اما نمود عینی آن، خریدهای مسکن توسط شهروندان یک کشور در کشور دیگر است. درخصوص روسیه بررسی‌ها نشان می‌دهد فارغ از ارقام خالص حساب سرمایه، طی ۱۹ ماه اخیر که روسیه درگیر بحران جنگ با اوکراین شده، خریدهای خارجی از جمله خرید مسکن و تأسیس شرکت در سایر کشورها از سوی روس‌ها تشدید شده است. گرچه ممکن است برخی از این خریدها برای دور زدن تحریم‌های آمریکا و اتحادیه اروپا باشد اما به هر حال ارقام این خریدها نیز بسیار چشمگیر است. برای نمونه، طبق داده‌های مرکز آمار ترکیه، طی ۱۹ ماه اخیر و همزمان با جنگ روسیه-اوکراین، روس‌ها در حالی ۲۳ هزار و ۵۴۰ خانه در ترکیه خریداری کرده‌اند که کل خرید خانه آنها طی دوره هفت‌ساله ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۱ حدود ۱۸ هزار و ۲۳۸ خانه بوده است. با در نظر گرفتن اینکه طی سال گذشته و سال جاری مبنای اعطای تابعیت ترکیه سرمایه‌گذارانی ۴۰ هزار دلاری در مسکن این کشور است، اگر همه روس‌ها برای تابعیت اقدام کرده باشند، طی ۱۹ ماه اخیر آنها حدود ۹٫۵ میلیارد دلار برای خرید مسکن در ترکیه سرمایه‌گذاری کرده‌اند. البته آن‌طور که در قوانین روسیه آمده علاوه بر مسکن، تأسیس شرکت، سرمایه‌گذاری در بورس

مشکلاتی ایجاد کند. رئیس بانک مرکزی روسیه در ادامه می‌گوید خروج سرمایه از فدراسیون روسیه با خالص حساب سرمایه که در سال ۲۰۲۲ بالغ بر منفی ۲۲۷ میلیارد دلار بوده است، اشتباه گرفته نشود تجزیه دقیق این شاخص به اجزای کشور است. مولفه‌های مختلفی وجود دارد، متأسفانه نمی‌توانیم مبلغ مشخصی ارائه دهیم. وقتی شرکت‌ها در بانک‌های خارجی پول نگه می‌دارند تا واردات انجام دهند، این ارقام منجر به افزایش خالص حساب سرمایه می‌شود. ممکن است واقعا سرمایه برداشت شده دیگر برگردانده شود. اگر این پیش‌پرداخت برای واردات صرف شود، نمی‌توان آن را خروج سرمایه نامید. این ارقام به‌صورت کالا و... به کشور برمی‌گردد. رئیس کل بانک مرکزی روسیه می‌گوید تفکیک ارقام حساب سرمایه مخصوصاً در شرایط تحریمی تقریباً غیرممکن است. ناپولیونتا می‌گوید طبق شواهد حدود یک چهارم مانده حساب سرمایه (از ۲۲۷ میلیارد دلار) وام و پیش‌پرداخت تجاری و بخشی (حدود ۴۰ میلیارد دلار) مربوط به پرداخت بدهی‌های خارجی است. ناپولیونتا می‌گوید علاوه بر این تعدادی از شهروندان روسیه در خارج از کشور حساب باز کردند که بخشی از وجوه آن نیز صرف پرداخت کالاهای وارداتی می‌شود. به عبارتی آن‌طور که رئیس بانک مرکزی روسیه می‌گوید حدود ۵۷ میلیارد دلار از رقم ۲۲۷ میلیارد دلار مذکور مربوط به وام و پیش‌پرداخت تجاری و ۴۰ میلیارد دلار آن نیز مربوط به پرداخت بدهی‌های خارجی بوده است. البته وی در مورد مانده ۱۳۰ میلیارد دلاری نیز می‌گوید بخشی از آن صرف پرداخت‌های کالاهای وارداتی و بخشی نیز مربوط به حساب‌های شهروندان روسی در خارج است.

سرمایه‌گذاری ۱۰ تا ۱۱ میلیاردی در ترکیه

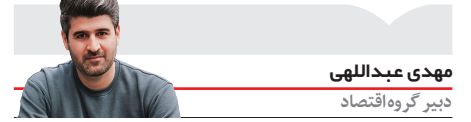
در سال‌های گذشته که آمارهای خالص حساب سرمایه کشور

و کم‌اهمیت‌تری تحت عنوان پرداخت‌های انتقالی به خارج نیز در حساب تراز پرداخت‌ها وجود دارد. این حساب، پرداخت‌های انتقالی بخشی خصوصی و پرداخت‌های انتقالی دولت از قبیل اعانات و عطایای آژانس بین‌المللی توسعه و پرداخت‌های مربوط به ایام بازنشستگی توسط دولت به شهروندان خارجی را شامل می‌شود.

حساب سرمایه شامل تمامی مبادلات دربردارنده دریافت و یا پرداخت انتقالات سرمایه‌ای یا اکتساب و واگذاری دارایی‌های غیرمالی تولید نشده است. انتقالات سرمایه‌ای شامل بخشش بدهی‌ها (بخش دولتی و غیردولتی)، انتقالات مهاجران و کمک‌های سرمایه‌گذاری است. اکتساب یا واگذاری دارایی‌های غیرمالی تولید نشده، معاملات دارایی‌های مشهودی را در برمی‌گیرد که می‌توانند در تولید کالاها خدمات مورد استفاده قرار گیرند. علاوه بر این معاملات دارایی‌های نامشهود مانند عظیم تجاری حق ثبت اختراع و حق چاپ نیز در این قسمت درج می‌شود. حساب جاری کشور یکی از قسمت‌های اصلی حساب‌های زیرمجموعه تراز پرداخت کشور بوده که بیانگر مابه‌التفاوت پس‌انداز و سرمایه‌گذاری کشور است. حساب جاری شامل خالص صادرات خدمات و کالا (صادرات پس از کسر واردات)، خالص درآمدهای سرمایه‌گذاری شده و خالص تراکنش‌های جاری مالی است. تراز این حساب نشانگر سلامت اقتصادی کشور است که توازن آن یکی از جزو مهم تجارت خارجی هر کشور به حساب می‌آید. حساب جاری کشور متأثر از فاکتورهای مختلفی است که عبارتند از: سیاست‌های صادراتی و وارداتی، نرخ برابری ارز، حساب ذخیره ارزی، نرخ تورم و سیاست‌های رقابتی، اصلی‌ترین و تعیین‌کننده‌ترین عامل حساب جاری کشور، خالص صادرات (صادرات پس از کسر واردات) است و لذا در دوره‌های توسعه اقتصادی ارزش حساب جاری کشور متناسب با نرخ توسعه اقتصادی افزایش می‌یابد. با این حساب، در یک جمع‌بندی می‌توان گفت بخشی از تضعیف حساب سرمایه را می‌توان به خروج سرمایه از کشور و عدم جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نسبت داد و نمی‌توان کل رقم خالص حساب سرمایه را خروج سرمایه در نظر گرفت.

واکنش بانک مرکزی روسیه

بانک مرکزی روسیه در واکنش به خبرهای خروج سرمایه از این کشور در سال ۲۰۲۲ می‌گوید این اخبار واقعیت ندارد و همه ارقام خالص حساب سرمایه منجر به خروج سرمایه نشده است. الویرا ناپولیونتا، رئیس بانک روسیه در نشست مشترک کمیته‌های دومی دولتی می‌گوید: خروج سرمایه از فدراسیون روسیه در سال ۲۰۲۲ اندک بوده است، ناپولیونتا گفت: آنچه ما همیشه آن را خروج سرمایه می‌نامیم و این برداشت پول به دلیل مشکوک و برگشت‌ناپذیر است، اکنون بسیار ناچیز است اما ممکن است

مهدی عبداللهی دبیر گروه اقتصاد

مرکز تجزیه و تحلیل اقتصاد کلان و پیش‌بینی‌های کوتاه‌مدت روسیه (CMASF) که یک اندیشکده خصوصی در حوزه تجزیه و تحلیل فرآیندهای اقتصاد کلان در روسیه است، اخیراً گزارش مفصلی از تراز پرداخت‌های روسیه از سال ۲۰۰۸ تاکنون منتشر کرده است. این گزارش نشان می‌دهد خالص حساب سرمایه روسیه از شروع سسال ۲۰۲۲ تا انتهای ۶ ماهه نخست ۲۰۲۳ به منفی ۲۶۶ میلیارد دلار رسیده که منفی ۲۵۳ میلیارد دلار آن مربوط به دوره جنگ اوکراین است. این مقدار ۲٫۵ تا برابر خالص حساب سرمایه‌ای است که در بحران کریمه و بحران مالی ۲۰۰۸ رخ داده بود. رصد اخبار نشان می‌دهد برخی از رسانه‌های انگلیسی‌زبان این ارقام را به‌عنوان خروج سرمایه از روسیه عنوان کرده‌اند اما با توجه به خروج سرمایه تنها بخشی از واقعیت‌های تغییرات خالص حساب سرمایه است. کارشناسان می‌گویند گرچه شناسایی ارقام خروج سرمایه در حساب سرمایه دشوار است، اما تعبیر درست از فرار سرمایه از کشورها ناظر بر منابعی است که به‌صورت خرید املاک و مستغلات در خارج از کشور صرف شده و این ارقام در ذیل حساب سرمایه انعکاس می‌یابد.

واقعیت خبر خروج سرمایه ۲۶۶ میلیارد دلاری

گفته شد برخی از رسانه‌های انگلیسی‌زبان و حتی روس‌زبان در خیر اختصاصی از خروج سرمایه ۲۵۳ میلیارد دلاری در روسیه طی ۱۸ ماه اخیر خبر داده‌اند. این موضوع اخیراً نیز در گزارش مرکز پژوهش‌های اتاق ایران که با عنوان شصت‌ونهمین گزارش پایش تحولات تجارت جهانی منتشر شده، عیناً آورده شده است. در این گزارش آمده: «بر اساس گزارش اخیر مرکز تحلیل و پیش‌بینی اقتصاد کلان بانک مرکزی روسیه، خروج خالص سرمایه از روسیه از فوریه ۲۰۲۲ زمان آغاز تهاجم روسیه به اوکراین تا پایان ژوئن ۲۰۲۳ به سطح بی‌سابقه ۲۵۳ میلیارد دلار رسیده است که چهار برابر میزان خروج سرمایه در سال ۲۰۲۱ از این کشور بوده است. حجم سرمایه خروجی از ابتدای سال ۲۰۲۳ تاکنون نیز ۲۷ میلیارد دلار بوده است. براساس گزارش‌ها، میانگین نرخ خروج سرمایه از روسیه طی ۱۳ سال گذشته ۵ درصد بوده است؛ این در حالی است که نرخ فرار سرمایه نسبت به تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۲۲ به ۱۲ درصد رسید که از حجم خروج سرمایه پس از الحاق کریمه به روسیه در سال ۲۰۱۴ نیز فراتر رفته است؛ نکته حائز اهمیت آنکه این رقم در طول بحران مالی جهانی سال ۲۰۰۸ حدود ۱۱ درصد بود». بررسی‌ها نشان می‌دهد عددی که رسانه‌ها از آن به‌عنوان خروج سرمایه نام برده‌اند، رقم خالص حساب سرمایه است که همه ارقام آن لزوماً به معنی خروج سرمایه نیست و تنها بخشی از آن می‌توان خروج سرمایه باشد. برای توضیح بیشتر این موضوع باید بگوییم تراز پرداخت‌های خارجی، صورت حساب مالی است که کلیه مبادلات اقتصادی ساکنان یک کشور را با ساکنان بقیه کشورهای جهان، در یک مدت معین مثلاً یک سال نشان می‌دهد. بنابراین تراز پرداخت‌ها نشان‌دهنده کلیه روابط اقتصادی یک کشور با خارج در طول یک زمان مشخص است. به عبارتی، تراز پرداخت‌ها نشانگر خلاصه‌ای از تمام معاملات ساکنان یک کشور با سایر کشورهای طی یک دوره مالی مشخص، مثلاً یک سال است. هدف اصلی تنظیم تراز پرداخت‌ها، آگاهی دولت از جایگاه بین‌المللی کشور و کمک به آن توسط سیاست‌های پولی، مالی و بازرگانی است. دولت‌ها معمولاً با استفاده از تراز پرداخت‌های طرف‌های تجاری مهم، خط‌مشی خود را انتخاب می‌کنند. اطلاعاتی که در تراز پرداخت‌های یک کشور ملاحظه می‌شود مورد نیاز بانک‌ها، شرکت‌ها و اشخاصی است که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم درگیر مسائل تجارت و مالی بین‌الملل هستند. تراز پرداخت‌های کشور به دو بخش حساب جاری و حساب سرمایه تقسیم می‌شود. یک حساب سوم

جوابیه

جوابیه شرکت ملی گاز به «فرهیختگان»:

اطلاعات حقوق و دستمزد کارکنان شرکت ملی گاز نادرست است

کلی جامعه بیش از همه خوراک خوبی برای دشمنان این مرز و بوم خواهد بود. در پایان روابط عمومی شرکت ملی گاز ایران از رسانه‌های محترم تقاضا دارد ضمن توجه به اولویت‌های اصلی در ایفای حقوق و صیانت از انفال و بیت‌المال، از طرح موضوعات غیردقیق و غیرتخصصی که منطبق با واقعیت نیست و موجب تشویش افکار عمومی و تضعیف روحیه خدمت‌گزاران ملت است، خودداری نمایند.

روابط عمومی شرکت ملی گاز ایران

پاسخ فرهیختگان.

برخلاف ادعای شرکت ملی گاز که نویسنده گزارش مذکور را به عدم اطلاع از تحلیل اعداد صورت مالی شرکت متهم کرده، منبع آمارهای گزارش روزنامه «فرهیختگان»، گزارشی تحت عنوان «گزارش عملکرد شرکت‌های دولتی» بوده که توسط وزارت اقتصاد منتشر شده است. در گزارش وزارت اقتصاد دقیقاً نمودار و جدولی با عنوان «شرکت‌های با بیشترین سرانه هزینه پرسنلی» درج شده که در آنجا، شرکت گاز در رتبه اول با بیشترین هزینه پرسنلی است.

مزایای پرسنل از تقسیم مبلغ حقوق و دستمزد کارکنان بر تعداد پرسنل به دست می‌آید که سرانه محاسبه‌شده طی سال ۱۴۰۰، مبلغ ۳٫۵۳۵ میلیون ریال (۳۵۰ میلیون تومان) است و در این صورت رتبه شرکت ملی گاز ایران در بین شرکت‌های مدنظر، رتبه دهم است.

تکرار همال یا بازی در زمین دشمن؟

تأمین بیش از ۷۰ درصد از سبب انرژی کشور در بخش‌های مختلف اعم از خانگی - تجاری، نیروگاه‌ها، پتروشیمی‌ها و دیگر صنایع با گاز طبیعی، و حفظ پایدار جریان گاز در کشور، وظیفه خطیری است که انجام موفق آن در دهه‌های اخیر موهون تلاش شبانه‌روزی و جهادی همکاران شرکت ملی گاز ایران در همه بخش‌ها به‌ویژه بخش‌های عملیاتی و تأسیساتی است که علاوه بر کار در شرایط سخت جغرافیایی، با احتمال وقوع حوادث جبران‌ناپذیری در محل کار دست‌وپنجه‌نرم می‌کنند. در این بین انتشار برخی مطالب نادرست از سوی رسانه‌های رسمی کشور بدون در نظر گرفتن جوانب و عواقب منفی آن بر فضای

منتشر شده بود، مجدداً در این جوابیه به استحضار مردم شریف می‌رساند: - در مطالب منتشرشده به هزینه اعلام‌شده به مبلغ ۹٫۱۲۳ میلیون ریال (۹۱۲ میلیون تومان) تحت‌عنوان هزینه پرسنلی طی سال ۱۴۰۰ اشاره شده و ناگاه این اتهامات به شرکت ملی گاز ایران وارد شده است که این شرکت بیشترین سرانه هزینه پرسنلی را در بین شرکت‌های دولتی داشته است. ضمن تکذیب خبر و تحلیل اشتباه رخ داده که ناشی از عدم درک صحیح اطلاعات مندرج در صورت‌های مالی این شرکت است، تأکید می‌شود، که هزینه پرسنلی مورد اشاره به‌هیچ‌عنوان نشان‌دهنده مبالغ پرداختی مستقیم و یا غیرمستقیم به کارکنان و پرسنل شرکت ملی گاز ایران نیست، بلکه هزینه مذکور از مجموع هزینه‌های حقوق و دستمزد، هزینه‌های اداری و تشکیلاتی و هزینه‌های بازنشستگی قبل از موعد و پاداش سنوات کارکنان به دست آمده است و عمده مبالغ مزبور شامل هزینه‌های اداری و تشکیلاتی و بازنشستگی قبل از موعد است که هیچ‌گونه ارتباطی با هزینه‌های پرسنل و کارکنان شاغل در این شرکت ندارد. - جهت اطلاع افکار عمومی ذکر این نکته ضروری است که محاسبه سرانه حقوق

روز شنبه ۴ شهریورماه روزنامه «فرهیختگان» گزارشی با عنوان «سومین گزارش عملکرد شرکت‌های دولتی چه می‌گوید؟ بانک‌ها، نفت و گاز در اتاق شیشه‌ای» منتشر کرد که شرکت ملی گاز به آن پاسخ داده است. آنچه در ادامه می‌آید، متن کامل این جوابیه است: انتشار گزارشی روزنامه فرهیختگان، محتوای تولیدشده در برخی رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی مرتبط با این حوزه را تحت‌تأثیر اطلاعات اشتباه مندرج در گزارش مذکور قرار داد به‌طوری‌که به‌تبع این پیوست‌های انتقادی و زنجیره‌ای این گزارش علیه شرکت ملی گاز ایران در آستانه هفته دولت در فضای رسانه‌ای کشور انتشار یافت که حدود ۷۵ روز پیش‌تر از انتشار مطلب؛ شرکت ملی گاز ایران در تاریخ ۱۷ خرداد سال جاری، در پاسخ به ابهامی در شبکه‌های اجتماعی درباره سرانه هزینه پرسنل این شرکت؛ پاسخ شفاف و کارشناسی را با عنوان «تکذیبیه شرکت ملی گاز ایران در بی انتشار یک خبر در شبکه‌های اجتماعی» منتشر کرده بود که با توجه به تکرار این اشتباه در گزارش مذکور، توضیحاتی که قبلاً در سایت شرکت در این خصوص